

The Day after tomorrow – rapport fra kunstbibliotekernes konference i Århus

Af Britta Christensen og Maia Vonsbæk

I juni måned blev den årlige ARLIS Norden konference afholdt i Århus. Arrangørerne var en række mindre kunstbiblioteker og årets tema var innovation.

Britta Christensen
Bibliotekar,
AROS, Aarhus Kunstmuseum
BC@aros.dk

Maia Vonsbæk
Biblioteksleder
Arkitektskolen Aarhus
maia.vonsbaek@aarch.dk

Baggrund

Da vi i begyndelsen af 2006 tog hul på planlægningen af konferencen, stod det hurtigt klart, at flere af de små "enmandshære" på kunstbibliotekerne i det jyske havde meget begrænsede muligheder for at bruge tid som conferencearrangører. En gruppe ildsjæle stod derfor tilbage efter de indledende møder. Bibliotekarer med meget forskellig baggrund med det til fælles at stort set ingen tidligere havde været med til at arrangere en konference, men også med ambitioner og lyst til at prøve kræfter med opgaven.

I de følgende måneder blev det besluttet, at konferencen skulle omhandle innovation. Ikke at der har manglet konferencer om emnet i det forløbne år, men det kunne være interessant at få begrebet vinklet til egen kontekst.

Det var i det hele taget ikke idéer, det skortede på i arbejdsgruppen. VORES konference skulle ud over at have et højt fagligt niveau, være lærende, afholdes på engelsk og optages på DVD!

Det høje ambitionsniveau kom i de efterfølgende måneder til at koste rigtig meget tid og

hårdt arbejde med planlægning og styring af alt fra sponsorstøtte til fagligt program, filming og festmiddag.

Opgaven at lave en lærende konference, som skulle sikre aktive konferencedeltagere, viste sig også at være en større mundfuld, end beregnet. Vi endte med fire elementer, der skulle indarbejdes i det øvrige indhold for at sikre det lærende aspekt af konferencen: Speed-dating, spørgekort, idé-bank og "skriv et postkort til dig selv", inspireret af bl.a. Creating Knowledge konferencen i København i 2006 og Steen Elsborgs bog "Lærende møder og konferencer i praksis."

The Day after tomorrow – users and innovation in the art libraries. June 7th to 9th 2007 in Aarhus

Verner Kristiansen (MandagMorgen) indledte konferencens 1. dag på Arkitektskolen Aarhus med et engageret indlæg om biblioteker og innovation. VK er medforfatter til rapporten "Det innovative bibliotek – en strategisk partner i svaret på globaliseringens udfordringer". Indlægget var

en introduktion til begrebet og niveauet var højt fra starten. Samtidig tog VK det lærende element i konferencen meget alvorligt. Deltagerne blev holdt på tærne hele vejen med løbende afstemninger og spørgsmål. Vi måtte bl.a. afklare: Vores egen største barriere for innovation? – Tid, mente de fleste. Vi måtte også forholde os til hvor meget "hot air", der er i begrebet og at "size matters" (altså bibliotekernes) i innovations sammenhænge. Men VK pointerede, at de små biblioteker med den rigtige indstilling har masser af muligheder for at være innovative. I hvert fald kan nærheden til brugerne kombineret med en "Just do it" mentalitet måske opveje mangler i ressourcer. "Alle, der kan sætte sig selv i brugerens sted, kan deltage i en innovationsproces", konkluderede han.

På et afsluttende spørgsmål om "... *det her handler om bibliotekernes overlevelse*", introducerede VK begrebet "attractive survival" - Innovation kan være nøglen til at overleve på den måde, vi selv foretrækker.

ARLIS/Norden

ARLIS/Norden - Art Libraries Society Norden er et netværk for kunstbibliotekarer i Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige. Foreningen blev stiftet i 1986 med det formål at fremme alle sider af de nordiske kunstbibliotekers virksomhed.

ARLIS Nordens årlige konference og årsmøde afholdes på skift i et af de nordiske lande. Hvert 5. år lander opgaven i Danmark og da konferencen i 2002 blev afholdt i København var det naturligt at placere 2007 konferencen i Århus.

Konferencen blev støttet af DEFF

Succesoplevelser

Efter **Ditte Jessings** spændende beretning om arkitektkonkurrencen "*Fremtidens bibliotek*" på Kunstakademiets Arkitektskole i 2005 blev deltagerne sendt på 10 minutters "speed-dating" (præsenter dig selv for mindst 4 personer, du aldrig har talt med før). En øvelse der effektivt brød isen og åbnede for dialog og networking på tværs af institutioner og nationaliteter.

Konferencens dag 2 blev afholdt i IT-byen på Katrinebjerg. Her indledte **Thomas Dickson** (forfatter til Gyldendals bestseller "*Dansk Design*" 2006) dagen med et rigt illustreret indlæg om Sendai Mediatheque og Seattle Public Library – to nyere eksempler på innovativ biblioteksarkitektur. **Knud Schulz** fra Århus Kommune Biblioteker fortsatte fortællingen om udviklingen af det fysiske bibliotek, men med afsæt i biblioteksrummet og hvordan det kan udvikles i fremtiden.

Konferencens andet lærende element var på dette tidspunkt introduceret: Vi ønskede at give flere konferencedeltagere lejlighed til at stille spørgsmål og såkaldte "question cards" var derfor blevet uddelt. Ved hjælp af disse havde deltagerne mulighed for skriftligt at stille spørgsmål til Thomas Dickson og Knud Schulz. Spørgsmålene blev efterfølgende indsamlet, sorteret og stillet af konferencieren. Det gav en

interessant diskussion af det ofte problematiske samarbejde mellem brugere, bibliotekarer og arkitekter omkring nye biblioteksbyggerier.

Formiddagens fokus på det fysiske bibliotek blev afløst af fokus på kunstbibliotekernes

brugere og deres behov. Seancen blev indledt af **Henriette Louise Jacobsen** og **Maia Lunn Vonsbæk** med en præsentation af en større brugerundersøgelse, en række danske kunstbiblioteker gennemførte i 2006. En undersøgelse, der

TEAMET BAG ARRANGEMENTET

Jette Bohn
Laila Bach Sørensen
Jytte Aunsbjerg
Lisbeth Karlsson
Jonna Andersen
Nicolaj Pedersen
Natalia Fisker
Britta Christensen
Maia Vonsbæk

Æstetikbiblioteket
Højbjerg Bibliotek
Statsbiblioteket
IT-biblioteket Katrinebjerg
Biblioteket Arkitektskolen Aarhus
Biblioteket Arkitektskolen Aarhus
Biblioteket Arkitektskolen Aarhus
AROS. Aarhus Kunstmuseum
Biblioteket Arkitektskolen Aarhus

blev brugt til både at afdække potentielle fremtidige udviklingsområder, men også til benchmarking på tværs af kunstbibliotekerne.

I forlængelse heraf gav **Niels Ole Pors'** provokerende oplæg *"Google and the art libraries"* et billede af en bibliotekarstand, der italesætter biblioteksbrugere og deres informationsbehov ud fra rationelle betragtninger. En diskurs, der ikke nødvendigvis har nogen sammenhæng med, hvordan brugerne (her de studerende) agerer i virkeligheden.

Indlægget gav dog også et konkret billede af de studerende på de kunstneriske uddannelser, der overordnet set bruger deres biblioteker mindre, end studerende på andre videregående uddannelser og bruger Google mere. De brugere, kunstbibliotekerne har, benytter til gengæld bibliotekerne meget intensivt.

De sidste lærende elementer blev introduceret på dette tidspunkt. Deltagerne skulle dels skrive gode idéer og tanker ned på gule post-it blokke til vores fælles idé-bank, dels skulle de skrive et postkort til sig selv under overskriften: What initiative would I like to take, when I get back to work?

Et morsomt og tankevækkende oplæg om fremtidens bibliotekar opført af **René Steffensen** (CBS) og **Gitte Lunde Jørgensen** (KASB) afsluttede den faglige del af konferencen.

Afslutning

Set i bakspejlet har vi undervejs været meget i tvivl om konceptet omkring den lærende konference. Ville deltagerne have lyst til aktivt at tage del i konferencen? Vores tvivl var ubegrundet, alle gik engageret til opgaverne, og de tilbagemeldinger vi har modtaget har været yderst positive overfor netop den del af konferencen. Selv mødet med en "dancing coach" inden festmiddagen kunne ikke svække deltagerens begejstring, og øget brug af deltager involvering ved lignende arrangementer har derfor vores varmeste anbefaling.

ARLIS Århus gruppen afslutter i disse dage hele projektet. De sidste løse ender samles, vi sender DVD'er og deltagerens egne postkort ud og regnskabet gøres op. "We did it" rusen har lagt sig, men vi har styrket vores lokale netværk. I dag ved vi, hvor stærke vi kan være, når vi arbejder sammen. Samtidig har det netop været vores forskellighed, der har betydet, at vi kunne løse de mange udfordringer, vi har stået overfor undervejs.

Kommentarer

→

Tusen takk for ARLIS/Norden-konferansen i Aarhus! Det var et flott arrangement, som jeg allerede har benyttet meg av lærdommer fra (i forbindelse med forberedelse til strategi-revidering og brukerundersøkelse)

→

Thank you for the great conference and super time in Århus!

Kilder

ARLIS Norden (www.arlisenorden.org/)

Brugerundersøgelse 2006. Rapport december 2006. Rambøll Management (http://aarch.dk/292/om_biblioteket/brugerundersogelse_2006/).

Creating Knowledge: Empowering the Student through Cross-Institutional collaboration (www.ck-iv.dk/).

Det innovative bibliotek: - en strategisk partner i svaret på globaliseringens udfordringer. Huset Mandag Morgen A/S, Biblioteksstyrelsen, 2006. (www.bs.dk/publikationer/rapporter/innovative_bibliotek/index.htm).

Lærende møder og konferencer i praksis. Steen Elsborg. People's Press, 2006.

Lærende møder og konferencer i praksis. Tina Buchtrup Pipa, Henriette Louise Jakobsen. DF-revy. - Årg. 29, nr. 4 (2006). - S. 10-12.

Studerende, Google og biblioteker. En undersøgelse af 1694 studerendes brug af biblioteker og informationsressourcer. Niels Ole Pors. Biblioteksstyrelsen & Danmarks Biblioteksskole 2005. (www.bs.dk/publikationer/rapporter_andre/studerende/).